

METSLOOMAL ON ALATI PEATEE!

KUIDAS MÄRGATA METSLOOMA JA KÄITUDA ÕIGESTI

JUHTUM

Metsloom jõuab auto eest maantee ületada, kuid autojuht vajutab signaalile. Loom ehmub ja üritab põgeneda kõige kindlamat teed mööda. See on see rada, mida mööda ta tuli ja kus keegi teda ei ohustanud. Loom pöördub tagasi ja astub otse auto ette!

KUIDAS KÄITUDA?

- ▶ Kui märkate looma teel või teepervel, võtke kiirus maha ja lülitage sisse ohutuled. Oodake, kas esimesele loomale ei järgne ehk teine, kolmas jne.
- ▶ Hämarikus ja öösiti sõites jälgige teeservi ja vähendage kiirust 70-ni lähituledega sõitmisel.
- ▶ Loomade silmad helendavad autotulede valgel ja nii on neid võimalik märgata
- ▶ Mitte mingil juhul ärge üritage looma eemale peletada signaaliga! Loom võib ehmuda ja liikuda ootamatus suunas.
- ▶ Jätkake liikumist kui uluk on ületanud tee, ...mitte varem! sest loom käitub ettearvamatult.

! **Suursõralised** peavad pulmi juulist detsembri lõpuni. Siis liiguvad nad looduses aktiivselt ringi ega märka autosid karta.

! **Metsloomad ja linnud** liiguvad meelsasti piki looduslikke barjääre või serva-alasid – ökotone (metsaserv või metsariba, kraav, jõgi, rannik, metsasihid jne.). Kui see ristub maanteega, siis seal ongi kõige tõenäolisem kohtuda metsloomaga!

! **Noored põdrad** otsivad kevadel uusi elupaiku ja satuvad maanteel sageli täbarasse olukorda. Sama kehtib ka metskitsede kohta, kes juuni lõpus iseseisvuvad. Metskitsetalled, põdravasikad ja metsseapõrsad käivad kindlalt ema kannul, järgnedes talle üle tee, kas või otse läheneva auto eest. Kui suveõhtul mitmesaja meetri kaugusel uluk maanteed ületab, siis võib vahetult auto eest üritada seda teha veel terve trobikond noorloomi.

Kerige
edasi:

112
HÄDAABI

1247
RIIGINFO

KUI TOIMUS KERGEM KOKKUPÕRGE METSLOOMAGA

ASUKOHA TEATAMINE HÄIREKESKUSELE

- ▶ Lülitage sisse ohutuled ja peatage sõiduk teepervel.
- ▶ Tuvastage enda asukoht! Kasutage nutitelefonil rakendusi. Asukoohaandmeid saate vaadata **Google/iOS-mapsist** või **Apple'i** rakendusest **Compass**.
- ▶ Kui õnnetuses sai vigastada inimene - Helistage kohe **112**.
- ▶ **Metsloom on teel vigastatud/elumärkideta** - Helistage **1247**. Enne kõnet tehke endale selgeks kus te asute. Kirjeldage asukohta ja juhtunut, samuti ka metslooma liiki (sarvedega või ilma). Kui loom liigutab, on ta veel elus ja võitleb surmaga – seisatage umbes 2 m kaugusel, te olete temale oht ja tema teile - te ei saa teda aidata!

Kui tegu on surnud loomaga, millest teie jõud ja julgus üle käib, võite teel oleva keha teisaldada teepervele. Jätke ta sinna, edasise eest hoolitseb Häirekeskus.

- ▶ **Sõitsite mööda teel lebavast loomast** - samas oli bussipeatus või kaugust näitav kilomeetripost – jätke see palun meelde! Isegi kui sõitsite edasi, helistage **1247** ja kirjeldage - mis jäi meelde. Kaardirakendused annavad nutiseadmetes ka maantee numbri ja muud olulist teavet.
- ▶ **Kui auto sai viga**, ärge unustage juhtunust teavitada ka oma kindlustusseltsi.

Kerige
edasi:

112
HÄDAABI

1247
RIIGINFO

KUIDAS EDASTADA ÕNNETUSE TOIMUMISKOHT

Et näeksite nutitelefonist enda asukohta, peavad olema sisse lülitatud asukohateenused.

Google maps – hoidke 2-3 sekundit sõrme asukohapunktil, kuni üles ja/või alla ilmuvad koordinaadid.

ASUKOHA TEATAMINE HÄIREKESKUSELE

- ▶ Kui helistate **112**, näeb päästekorraldaja üldjuhul teie asukohta automaatselt.
Kui mitte, lugege rakendusest ette enda koordinaadid.
- ▶ Kui helistate **1247**, ei näe operaator teie asukohta automaatselt, kuid saab asukoha tuvastada, kui loete rakenduses ette enda koordinaadid või edastate need e-posti aadressile **1247@1247.ee**
- ▶ Kui asukohta pole eelpool kirjeldatud viisil võimalik määrata, siis valgel ajal püüdke leida lähim eristuv märk – kilomeetripost, bussipeatuse nimi või muu selgelt asukohta iseloomustav maamärk.

Asukoha tuvastamisest ja enda asukoha määramisest saad täpsemalt lugeda <https://www.112.ee/et/juhend/arendused/positsioneerimine>

Kerige edasi:

112
HÄDAABI

1247
RIIGINFO

ARVESTAME METSLOOMADE JA LINDUDEGA

 Metsloomad ja linnud liiguvad meelsasti piki looduslikke barjääre või serva-alasid – ökotone (metsaserv või metsariba, kraav, jõgi, rannik, okasmetsa ja lehtmetsa piir, metsasihid jne.). Kui see ristub maanteega, siis seal ongi kõige tõenäolisem kohtuda metsloomaga. Linnud ületavad maanteid madallennul sellistes kohtades, kus mõlemal pool teed on madal võsa või kõrge rohttaimestik. Seda eriti väiksematel põlluvaheja külateedel, mis on kitsad. Öölindudele meeldivad heleda kruusakattega metsateed, mis meelitavad juurde ööputukaid. Kuuvalgetel öödel rändavad partlased võivad pidada asfaltteed jõeks ning maanduvad sinna.

 Kui autojuht oskab mõista metslooma ning taipab valvsalt jälgida maanteeservi, suudab ta vältida enamikku võimalikest kokkupõrgetest. On vaja pisut teadmisi, tähelepanu ja ka vastutustunnet. **Kui märkate looma teel, siis võtke kiirus maha, lülitage sisse ohutuled, oodake, kas esimesele ei järgne tervet karja. Ärge mingil juhul vajutage signaali ega üritage kiire gaasivajutusega viimase looma tagant läbi lipsata. Kui tee on vaba, siis lisage ettevaatlikult kiirust. Ees aeglaselt liikuvast ohutuledega autost möödumisel tuleb igal juhul veenduda, mis on sellise ohumärgi põhjus, sest võib-olla tähelepanelikum juht on märganud metsloomaohtu ja tahab teisi liiklejaid sellest hoiatada.**

 Suursõralised peavad pulmi juulist detsembri lõpuni. Siis liiguvad nad laialt ringi ega karda autosid. **Hämarikus ja öösiti tuleb jälgida teeservi ja vähendada kiirust 70-ni lähituledega sõitmisel.** Kevadel noored põdrad otsivad uusi elupaiku ja satuvad maanteel sageli täbarasse olukorda. Sama kehtib ka metskitsede kohta, kes juuni lõpus iseseisvuvad. Metskitsetalled, põdravasikad ja metsseapõrsad käivad kindlalt ema kannul ja järgnevad talle üle tee igal juhul, kas või otse läheneva auto eest. Kui suveõhtul mitmesaja meetri kaugusel uluk maanteed ületab, siis võib juhtuda, et vahetult auto eest üritab seda teha veel terve trobikond noorloomi. Selleks tuleb valmis olla.

 Öisel ajal üllatavad autojuhti jänesed, rebased ja kährikud. Jänel on silmad pea külgedel ning nad näevad selja taha sama hästi kui ette. Autotuledest tagant pimestatuna ei oska nad kraavi hüpata, vaid tormavad piki teed auto ees edasi või ka otse autole vastu. Siin aitab ainult kiiruse vähendamine ning kaugtulede ümberlülitamine lähituledeks.

Kerige
edasi:

 Siilid jooksevad hämarikus piki teeservi ja peavad seal putukajahti. Õnneks on nende hele okaskasukas pimedas hästi näha ja lähenevat autot kuuldes jäävad nad enamasti ka seisma. Oravad ja kärplased ootamatult teele ei söösta, vaid ootavad mõne hetke teeserval. Seal on neid hea märgata ning õigeaegselt kiirust vähendada.

 Konnad on autotulede valgusel hästi nähtavad ja kui autojuht pisutki hoolib, siis laveerib ta neist vaevata mööda. Suurem liikumine kudemispaikadesse üle teede on aprillis-mais. Keerulisem on sügisel, kui noored oma sünnitiikidest laiali rändavad. Sellistes kohtades tuleks konnade rändeperioodiks piirata kiirust 30 km/h. Kui sellist meedet pole rakendatud, siis saavad autojuhid ohutulesid sisse lülitades seda ise teha. Kõik kahepaiksed ja roomajad on looduskaitse all.

 Linnude ja autode kokkupõrgete arvu määrab auto kiirus. Linnud oskavad arvestada oma lennukiirusega ja kiiremaid objekte pole nende jaoks olemas. Kui auto liigub 70 km/h või alla selle, siis kokkupõrkeid ei toimu. Esimesed kevadised rändlinnud liiguvad parvedena ja ilmade halvenes laskuvad maanteedele. Nad otsivad söögipoolist ja sooja pakkuvat lumevaba maad. Andkem neile aega auto eest lendu tõusta.

 Juunist septembrini iseseisvat elu harjutavad noorlinnud ei näe maanteele sattudes lähenevas autos mitte mingisugust ohtu. Tuleb vähendada kiirust, et nad jõuaksid põgeneda ja seeläbi õpiksid autot edaspidi kartma. Suveöödel öösorrid ja metskurvitsad peavad jahti metsateedel. Kakud ehk öökullid jäävad autode ette peaaegu alati vaid metsavahelistel teelõikudel. Siin ei aita linde muu kui autojuhi teravdatud tähelepanu.

 Kalendris on toodud loomade rändeajad ning nende aktiivsema liikumise perioodid. Loomulikult tuleb autojuhil olla valvas igal ajal ja kõigi ohtude ning elusolendite suhtes, kuid sellest kalendrist võib abi olla tavalisemate ohuolukordade ennetamisel. Tabelisse on lisatud ka väiksemad elukad, kes inimesele autoteel ohtu ei kujuta. Neid ohustab inimene.

Tekst: Val Rajasaar,
Lauri Klein, Jüri Tõnisson,
Urmas Salmu.

Kerige
edasi:

Kuu	Valgel ajal	Hämarikus ja pimedas
Jaanu	talilinnud, oravad	kakud
Veebruar	talilinnud, rebased, oravad	kakud, rebased,
Märts	rändlinnud, oravad, rebased	kakud, rebased, kährikud
Aprill	konnad ja maod, rändlinnud	kakud, siilid, kährikud
Mai	maod, linnud, eelmise aasta põdravasikad	konnad, kakud, metskurvitsad, öösorrid, eelmise aasta põdravasikad, metskitsed, siilid, jänesed
Juuni	noorlinnud, noored oravad jt noorloomad	konnad, metskurvitsad, öösorrid, kakud, metskitsed, siilid, noored rebased jt noorloomad, jänesed
Juuli	noorlinnud, noored oravad jt noorloomad	konnad, metskurvitsad, öösorrid, kakud, metskitsed, siilid, jänesed, rebased, kährikud
August	noorlinnud, noored oravad jt noorloomad	konnad, kakud, siilid, metskitsed, metssead, rebased, kährikud
September	maod, oravad, põdrad	konnad, kakud, siilid, põdrad, metssead, rebased, kährikud
Oktoober	oravad, põdrad, hirved	kakud, põdrad, hirved, metskitsed, metssead
November	talilinnud, oravad	kakud, põdrad, metssead
Detsember	talilinnud, oravad	kakud, metssead